

Гичка Тетяна Іванівна, здобувач вищої освіти педагогічного факультету
Мукачівський державний університет, Україна

Науковий керівник: Микуланинець Леся Михайлівна, канд. мистецтвознавства,
доцент, доцент кафедри теорії і методики музичної освіти
Мукачівський державний університет, Україна

В. А. МОЦАРТ ЯК ВТІЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ ВУНДЕРКІНДА

Вольфганг Амадей Моцарт – видатний австрійський композитор, який заявив про себе в професійних музичних колах з раннього дитинства, вразивши своїм непересічним мистецьким талантом. Саме тому в історії культури він є одним із яскравих прикладів вундеркіндів.

«Wunderkind» в перекладі німецької – «чудо-дитина», найвищий, неординарний вияв дитячої обдарованості. Сучасні психологи довели, що талановитою є майже кожна здорова дитина. У неї є значний креативний потенціал, який, при бережливому розвитку, в дорослому віці сприятиме активній реалізації його в мистецькій діяльності. Однак, вундеркінд не лише володіє здібностями, але й демонструє в ранньому дитинстві видатні досягнення в певній художній практиці. Незважаючи на той факт, що унікальні діти завжди цікавили вчених, феномен вундеркіндів до цих пір залишається не опанований, хоча цією проблематикою у різних аспектах цікавляться філософи, психологи, педагоги, культурологи мистецтвознавці та ін.

Більшість дослідників, які опановують зазначену квестію вважають, що диво-діти геніальні тому, що їхня нервова система досягає найвищого розвитку ще до їх фізичної зрілості і ті навички та вміння у різних сферах людської життєтворчості, на здобуття яких пересічні особистості витрачають багато років свого буття, вундеркіндам доступні вже в раннього дитинства.

Творчі здібності отримують вияв по-різному, проте, цілком закономірно, що для їх прояву необхідні сприятливі умови. В.А. Моцарт пощастило народитися в сім'ї професійного митця (композитора, викладача й виконавця Леопольда Моцарта), який в три з половиною роки почав навчати його грі на музичних інструментах (скрипці та клавесині), давав базові знання з теорії та історії музики. Мабуть, не випадковим є і той факт, що в рік народження Вольфганга, Леопольд випустив методичну працю «Досвід ґрунтовної скрипкової школи», яка кілька десятиліть вважалася найкращим методичним посібником (він використовується і в сучасній освітній практиці). По ньому вчився вундеркінд.

Створювати музику В. Моцарт почав дуже рано, вже з 5 років, причому, його опуси демонстрували наявність у юного автора індивідуального композиторського мислення, зрілість мистецьких образів. У віці 6 років у Вольфганг та його сестра Марія-Анна, яку вдома називали Наннерль, здійснили надзвичайно успішний гастрольний тур по Європі. Найбільш вразив публіку Вольфганг, який вільно імпровізував на задану йому мелодію, «з листа» акомпанував співакам невідомі йому твори. Критики називали хлопчика «чудом XVIII століття».

У вісім років Амадей музикував з сином Й. С. Баха – Йоганом Крістіаном. Він садив маленького Моцарта на коліна і вони так злагоджено грали, що по звучанню можна було подумати, що інтерпретує одна людина. Вплив старшого колеги проявився вже і у зрілій творчості В.А. Моцарта, ранні симфонії якого наповнені інструментальними традиціями Й.К. Баха.

Унікальним проявом феноменального обдарування Амадея були означені і його гастролі у Ватикан. За традиціями католицької церкви двічі на рік для Папи Римського виконувався дуже складний дев'ятиголосий хоровий твір Грігоріо Аллегрі «Miserere». Його

ноти було суворо заборонено виносити з храму або переписувати їх. Однак В. Моцарт, який один раз послухав цей твір в капелі, прийшов додому і цілісно записав всю партитуру твору. Коли Папа Римський про це дізнався, він дуже здивувався і нагородив Амадея Орденом Лицаря золотої шпори.

В 14 років – Вольфганг став членом Болонської академії, хоча в такому юному віці туди ніколи нікого не приймали. Умовою вступу було написання складного чотириголосого твору. І з цим завданням вундеркінд справився за півгодини.

Особливою обставиною творчої біографії В.А. Моцарта, що вирізняє його навіть із ряду інших вундеркіндів, які знала історії культури, це те, що вступивши у зрілий вік, він не втратив свої унікальні здібності. Протягом усього свого нетривалого життя він продовжував бути митцем з феноменальними здібностями, особистістю, яка проклала нові шляхи розвитку музики.

Отже, проведений аналіз творчості В.А. Моцарта як яскравого вундеркінда дає можливість нам прийти до висновку, що зазначений феномен до цих пір не отримав однозначного тлумачення в наукових джерелах. Дослідники підкреслюють наявність чудодійних особливих здібностей, які пов'язані з інтенсивним розвитком їх нервової системи. Життєпис Вольфганга Амадея свідчить про ранній прояв його унікального музичного таланту, що знайшов свій прояв у значущій виконавській та композиторській практиці.

Список використаних джерел:

1. Голубков В. О. Воспитание вундеркінда на примере педагогической деятельности Леопольда Моцарта: URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/vospitanie-vunderkinda-na-primere-pedagogicheskoydeyatelnosti-leopolda-motsarta/viewer>
2. Ушаков Д. Откуда берутся и куда деваются вундеркинды: URL: http://psy.1sep.ru/view_article.php?id=200801716
3. Шулер Д. Если бы Моцарт вел дневник. [Пер. с венг. Л.Балов.]. Будапешт: Корвина, 1963.108 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>